

Pressmeddelande 2022-09-07

Elev med dyslexi har anmält Sverige till FN för diskriminering

17-åriga Saga Löf blev diskriminerad i skolan. Hon har anmält staten Sverige till kommittén som övervakar FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (Funktionsrättskonventionen). FN-kommittén har nu accepterat klagomålet och skickat anmälan till Sverige. Staten har nu 6 månader på sig att bemöta den.

I fjärde klass får Saga Löf diagnosen dyslexi. Det innebär bland annat att hon har svårt att ta till sig text genom att läsa med ögonen. För henne är det enklare att ta till sig text om hon får lyssna och därför har skolan uppmuntrat henne att använda hjälpmedel som talsyntes och inlästa läromedel i undervisningen.

Men när det är dags för läsförståelsedelen av det nationella provet i svenska i sjätte klass i februari 2018 får hon inte använda sina hjälpmedel. Orsaken är att Skolverket menar att provet inte mäter vad det ska om en elev gör provet genom att läsa med öronen. Men samtidigt hävdar Specialpedagogiska skolmyndigheten och flera läsforskare att öronläsning ska jämföras med traditionell läsning, precis som punktskrift för personer med synnedsättningar. Utan sina hjälpmedel får Saga Löf ett sämre resultat på det nationella provet, som enligt skollagen ska ligga till grund för ämnesbetyget. I en dom från mars 2020 slår Svea hovrätt fast att Saga Löf:

“har missgynnats eftersom hon orsakats oro, en känsla av mindre värde, sämre provresultat och stress eftersom hon inte fick använda sina hjälpmedel”.

Hovrätten konstaterar även att:

“den ordning som kommunen tillämpat har särskilt missgynnade personer med dyslexi”.

– Det kändes så fel att inte få visa vad jag kunde och att lärarna inte verkade förstå hur ledsen och stressad jag blev över att jag inte blev lyssnad på. Jag vill inte att någon annan ska behöva må så dåligt som jag gjorde då. Tyvärr så har det stor inverkan på mig fortfarande eftersom skolan inte är en trygg plats längre och jag kan bli extremt stressad och ibland få ångest i provsituationer, säger Saga Löf.

Trots detta skyddar inte svensk domstol Saga mot denna diskriminering. Den anser att kommunen gjort rätt eftersom den följt Skolverkets information om provet. Saga och hennes företrädare menar att Skolverkets riktlinjer är diskriminerande.

Möjligheterna till upprättelse på nationell nivå är uttömda. Därför har Disability Rights Defenders Sweden, Dyslexiförbundet och Talerättsfonden mot diskriminering hjälpt Saga att anmäla fallet till FN-kommittén som övervakar Funktionsrättskonventionen. Sverige ratificerade den 2008.

– Konventionen ställer krav på att rimliga tillgänglighetsåtgärder ska vidtas så att Saga och andra elever med funktionsnedsättning får tillgång till utbildning utan diskriminering och på lika villkor enligt artikel 24. Nu är det dags att leva upp till detta krav, säger Sagas juridiska ombud Paul Lappalainen.

Disability Rights Defenders Sweden har redan drivit ett fall till FN-kommittén. Den bedömde i september 2020 att svenska staten brutit mot konventionen.

– Det är inte acceptabelt att Sverige inte följer Funktionsrättskonventionen. Det visar att vår organisation behövs för att använda och försvara de rättigheter som människor med funktionsnedsättning har, säger Hans Filipsson, vice ordförande i Disability Rights Defenders Sweden.

Saga Löf har stöd av Disability Rights Defenders Sweden, Dyslexiförbundet och Talerättsfonden mot diskriminering.

Kontakt

Paul Lappalainen, juridiskt ombud, 070-542 75 13

Stellan Gärde, juridiskt ombud, 070-699 40 49

Hans Filipsson, vice ordförande Disability Rights Defenders Sweden, 0708-77 27 67

Catrine Folcker, ordförande Dyslexiförbundet, 0708-42 02 62

Saga Löf kontakt via Stellan Gärde ovan